

Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Oslo, 26. juni 2015

Høring NOU 2015: 4 Tap av norsk statsborgerskap

Det vises til departementets høringsbrev 27. mars 2015 med høringsfrist 27. juni 2015.

Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett gir herved høringsuttalelse på vegne av foreningen om de offentligrettslige spørsmål utredningen reiser. Vi er kjent med at Dommerforeningens fagutvalg for strafferett og straffeprosess også har avgitt høringsuttalelse.

Fagutvalget for offentlig rett består av lagdommer Kyrre Grimstad, Borgarting lagmannsrett (leder), lagdommer Bjørn O. Berg, Frostating lagmannsrett, lagdommer Eyvin Sivertsen, Borgarting lagmannsrett og konstituert lagdommer Ola Rambjør Heide, Eidsivating lagmannsrett.

Fagutvalget for offentlig rett deler i hovedsak utrederens vurdering av de konstitusjonelle, menneskerettslige og folkerettslige rammer for adgangen til å frata statsborgerskap i de tilfeller som her er aktuelle. Det bemerkes spesielt at det er god grunn til, som det gis uttrykk for i utredningen, at barn under 18 år ikke kan fratras statsborgerskapet i slike tilfeller, selv om det i dag kan være uklart om det folkerettslig er adgang til det.

Fagutvalget er også enig i at tap av statsborgerskap ikke bør knyttes til frivillig tjeneste i utenlandsk militær styrke. Det vil trolig være vanskelig å formulere lovbestemmelser om dette som er tilstrekkelig klare til å oppfylle kravene til presisjon og forutsigbarhet etter forfatningsrettslige og menneskerettslige legalitetsprinsipper.

Fagutvalget er videre enig i at tap av statsborgerskap som sanksjon mot en straffbar handling, må anses som straff i relasjon til EMK artikkel 6 og 7 og Grunnloven § 96. Fagutvalget savner imidlertid en noe bredere vurdering av spørsmålet om det bør være adgang til tap av statsborgerskap i andre tilfeller, og om rettighetstapet i så fall må anses som "straff". Dette særlig fordi dette spørsmålet danner rammene for den videre utredning og de forslag som fremmes. Ved vurderingen av om rettighetstapet i slike tilfeller er straff, må det dessuten legges vekt på hvilke formål som søkes oppnådd, og dette kommer ikke klart frem verken i mandatet eller utredningen. Det vil derfor være ønskelig at det i et eventuelt videre lovarbeid i større grad klargjøres hva som søkes oppnådd med lovendringen.